

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Π Α ΄.

Ἀκολουθία τῆς Βιβλιοθήκης — Ἡ Ἠθική.

Ἡ Ἠθική, μᾶς εἶπεν ὁ Εὐκλείδης, ἦτον ἄλλοτε δι-
 δασκαλικῶν γυμνῶν ὑφασμα. Ὁ Πυθαγόρας, καὶ οἱ πρώτοί του
 μαθηταὶ περίεργοι πάντοτε νὰ ἀνατρέχωσιν εἰς τὰς αἰτίας παν-
 τὸς πράγματος, τὴν ἔδεσαν μὲ ἀρχὰς πολλὰ ὑψηλὰς ἀπὸ τὰ
 κοινὰ πνεύματα (1), τότε ἡ Ἠθική κατέστη ἐπισήμη, καὶ ὁ ἄν-
 θρωπος ἐγνώρισθη τοῦλάχιστον τόσο, ὅσον ἐδύνατο. Ἀλλ' εἰς
 τὸ ἐξῆς πάλιν ἀλησμόνησε τὸν ἑαυτόν του, ὅταν οἱ σοφισταὶ ἐ-
 ξήπλωσαν τὰς ἀμφιβολίας των εἰς τὰς ὠφελιμωτέρας ἀληθείας.
 Ὁ Σωκράτης, πεπεισμένος, ὅτι ἐπλάσθημεν νὰ ἐνεργῶμεν μᾶλ-
 λον, ἢ νὰ σκεπτώμεθα, δὲν προσηλώθη τόσο εἰς τὸ θεωρητι-
 κόν, ὅσον εἰς τὸ πρακτικόν της μέρος. Ἀπέρριψε τὰς ἀφηρη-
 μένας ιδέας, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο δύναται τις νὰ εἰπῇ, ὅτι κατε-
 βίβασε τὴν φιλοσοφίαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν (2). Οἱ
 μαθηταὶ του ἐξήγησαν τὴν διδασκαλίαν του, καὶ τινες τὴν με-
 τέβαλον δι' ιδεῶν τόσο ὑψηλῶν, ὥς κατέστησαν τὴν Ἠθικὴν νὰ
 ἀνέλθῃ πάλιν εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸ σχολεῖον τοῦ Πυθαγόρου
 ἐνόμιζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀρνῆται ἐνίοτε τὴν μυστηριώδη του γλῶσ-
 σαν, διὰ νὰ μᾶς φωτίζη εἰς τὰ πάθη, καὶ χρέη μας. Τοῦτο ὁ
 Θεάγης, Μέτοπος, καὶ Ἀρχύτας ἔβαλον εἰς πρᾶξιν μὲ ἐκβα-
 σιν (3). Πραγματεῖαι διάφοροι, ἐξελθοῦσαι ἀπὸ τὰς χεῖρας
 των, εὐρίσκονται διατεταγμέναι εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Εὐ-
 κλείδου, πρὸ τῶν βιβλίων, τὰ ὅποια ὁ Ἀριστοτέλης περὶ ἠθῶν
 συνέταξεν. Ὅταν ὠμίλουσιν περὶ τῆς παιδαγωγικῆς τῶν Ἀθη-
 ναίων.

(1) Ἀριστ. μεγ. ἠθ. α'. κεφ. α'. (2) ~~Ὁ~~ *see* *iuscul.* σ. 473 *στο* *9*
 πολλαχοῦ.

ναίων, ἐπροσπάθησα νὰ ἐκθέσω τὴν διδασκαλίαν τοῦ τελευταίου, ἢ ὁποία συμφωνεῖ μὲ τὴν τῶν προτέρων ἐντελέσματα. Τέως μέλλω νὰ ἀναφέρω σημειώσεις τινάς, τὰς ὁποίας ὁ Εὐκλείδης ἐρανίσθη ἀπὸ πολλὰ συγγράμματα, ἐπιπόνως παρ' αὐτοῦ ἀθροισθέντα.

§. β'. Ἡ λέξις ἀρετὴ, κατὰ τὴν παραγωγὴν της, ἐσημαίνει μόνον τὴν ἰσχὺν, καὶ ῥώμην τοῦ σώματος (1). Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην εἶπευ ὁ Ὅμηρος ἡ ἀρετὴ τοῦ ἱπποῦ (2), καὶ ἔτι λέγουσιν ἡ ἀρετὴ τῆς γῆς (3). Μετὰ ταῦτα αὐτὴ ἡ λέξις ἐσημαίνει ὅ,τι ἦτον τιμιώτερον εἰς τι ὑποκείμενον. Κατὰ τὸ παρὸν τὴν μεταχειρίζονται διὰ νὰ ἐξηγῶσι τὰς ποιότητας τοῦ πνεύματος, καὶ συνεχέσερου τὰς τῆς καρδίας (4). Ὁ ἐρημίτης ἄνθρωπος δύναται νὰ ἔχη μόνον δύο ῥοπὰς, τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὸν φόβον. Ὅλαι αἱ ἐνέργειαι τοῦ ἤθελον περιορίζεται, ἢ εἰς τὸ νὰ διώκητι, ἢ νὰ φεύγη ἀπ' αὐτά (5). Ἀλλ' εἰς τὴν πολικὴν κοινωνίαν, ἐπειδὴ αἱ δύο αὐταὶ ῥοπαι δύνανται νὰ ἐκτείνωνται εἰς μέγαν ἀριθμὸν ὑποθέσεων, διὰ τοῦτο διαιροῦνται εἰς διάφορα εἶδη. Ἐντεῦθεν ἡ φιλοτιμία, τὸ μῖσος, καὶ αἱ ἄλλαι κινήσεις, δι' ὧν ἡ ψυχὴ τοῦ ταράττεται. Ἄρα, ἐπειδὴ ἐδέχθη τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὸν φόβον μόνον διὰ τὴν ἰδίαν του διατήρησιν, πρέπει τέως νὰ συντρέχωσιν ὅλαι του αἱ διαθέσεις τόσον εἰς τὴν διατήρησίν του, ὅσον καὶ εἰς τὴν τῶν ἄλλων. Ὅταν, διοικούμεναι ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον, παράγωσιν αὐτὸ τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα, τότε ἀποκαθίζονται ἀρεταί. Ἀπ' αὐτὰς διακρίνονται τέσσαρες πρῶται. Ἰσχύς, Θέμις, Φρόνησις, καὶ Σωφροσύνη (6). Ἐνταῦθα ἐναργῶς ἀποδεικνύεται ἡ βαθεῖα σύνεσις τῶν φιλοσόφων ἐκείνων, οἵτινες

(1) Ὅμ. Ἰλ. ε'. στίχ. 642. (2) αὐτ. (3) Θουκ. α'. κεφ. β'. (4) Ἀριστ. αὐτ. (5) Ὁ αὐτ. περὶ ζώ. γ'. κεφ. ε'. (6) Ἀρχ. παρὰ Στοβ. λ'. α'. §. 14. Πλά. περὶ νό. εβ. §. 964.

μέ αὐτὸν τὸν τρόπον διέκρινον τὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει. Αἱ δὺὼ πρῶται τιμιώτεραι, ὡς γενικωτέρας ὠφελείας παραίτιοι, ἐφαπλοῦνται εἰς τὴν διατήρησιν τῆς πολιτικῆς κοινωνίας. Ἡ ἰσχύς, ἢ ἀνδρεία εἰς τὸν πόλεμον, ἢ θέρμεις εἰς τὴν εἰρήνῃ (1). Αἱ λοιπαὶ δὺὼ ἐκτείνονται εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ἡμῶν ὠφέλειαν. Εἰς κλίμα, ὅπου ἡ φαντασία εἶναι τόσον ζωηρὰ, καὶ τὰ πάθη τόσον ζέοντα, ἢ φρόνησις ἔπρεπε νὰ ἦναι τὸ πρῶτον τοῦ νοῦς προτέρημα, καὶ ἡ σωφροσύνη τὸ τῆς καρδίας. Ὁ Λύσις ἠρώτησεν, ἂν οἱ φιλόσοφοι διαφωνῶσιν εἰς τινὰ ἄρθρα τῆς ἠθικῆς. Ἐνίοτε, ἀπεκρίθη ὁ Εὐκλείδης, ἰδοὺ τὰ παραδείγματα.

Σ. γ'. Ἐσύησαν δὲ ἀρχὴν ὅτι πράξις, διὰ νὰ ἦναι ἐνάρετος, ἢ ὑπεύθυνος, πρέπει νὰ ἦναι ἐθελούσιος. Ζητεῖται ἀκολουθῶς νὰ ἐξετάσωμεν, ἂν ἐνεργῶμεν ἄνευ ἀνάγκης. Αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι κρίνουσιν ἄξια συγγνώμης τὰ ἀμαρτήματα τοῦ ἔρωτος, καὶ θυμοῦ· ἐπειδὴ κατ' αὐτοὺς αὐτὰ τὰ πάθη εἶναι ἀπὸ ἡμᾶς ἰσχυρότερα (2). Δύνανται, χαριζόμενοι εἰς τὴν δόξαν τους, νὰ προβάλωσιν ἐκείνην τὴν παράξενον κρίσιν, τὴν ὁποίαν ἀπεφάσισεν ἔν ἀπὸ τὰ κριτήριά μας. Υἱός τις, ὅς τις ἐθανάτωσε τὸν πατέρα του, πρυσεκλήθη εἰς τὴν δικαιοσύνην, καὶ πρὸς ὑπεράσπισίν του, εἶπεν, ὅτι καὶ ὁ πατήρ του ἐθανάτωσε τὸν ἐδικόν του. Οἱ κριταί, πεπεισμένοι, ὅτι ἡ ὁρμὴ τοῦ χαρακτῆρος ἦτον κατὰ κληρονομίαν εἰς ἐκείνην τὴν γενεάν, δὲν ἐτόλμησαν νὰ καταδικάσωσι τὸν ὑπεύθυνον (3), ἀλλ' ἄλλοι φιλόσοφοι, μᾶλλον πεφωτισμένοι, ἀντεσχάθησαν εἰς παρομοίαν ἀπόφασιν. Κανὲν πάθος, λέγουσι, δὲν ἠθελε δυνηθῆ νὰ μᾶς σύρῃ ἄνευ τῆς θελήσεώς μας. Κάθε δύναμις, ἣτις μᾶς βιάζει, εἶναι ἐξωτερικὴ, καὶ ἐπομένως εἰς ἡμᾶς ξένη (4). Εἶναι συγχωρημένον νὰ

(1) Ἄρισ. ῥητ. α'. κεφ. θ'. (2) αὐτ. β'. κεφ. η'. (3) ἑ. αὐ. μεγ. ἡθ. β'. κεφ. ζ'. (4) ὁ αὐτ. ἡθ. γ'. γ'. μεγ. ἡθ. α'. ιε'.

46. ΠΕΡΙΗΓ. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛ. ΤΟΥ ΝΕ. ΑΝΑΧ.

ἐκδικηθῆ τὸν ἐχθρόν του; Βέβαια, ἀποκρίνονται τινες· ἐπειδὴ εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν δικαιοσύνην νὰ ἀποδίδῃ κακὸν ἀντὶ κακοῦ (1). Μὲ ὅλον τοῦτο ἡ ἀληθείης ἀρετὴ εὐρίσκει περισσοτέραν μεγαλειότητα, ὅταν τὴν ἀλησμονῆ. Αὐτὴ ὑπάγορεύει ἐκείνας τὰς ἐντολάς, τὰς ὁποίας θέλεις εὖρη εἰς πολλοὺς φιλοσόφους. Μὴν εἰπῆς κακὸν κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου (2)· ἀντὶ νὰ προσπαθῆς νὰ τὸν βλάψῃς, ἀγωνίζου νὰ μεταβάλλῃς εἰς φιλίαν τὸ μῖσός του (3)· ἕνας ἔλεγεν εἰς τὸν Διογένην, Θέλω νὰ ἐκδικηθῶ, μάθε με μὲ ποῖον τρόπον. Γενοῦ ἀπ' ἐκεῖνον, ἀπεκρίθη ἐναρετώτερος (4).

§. δ'. Ὁ Σωκράτης ἀπ' αὐτὴν τὴν συμβουλὴν ἐποίησεν αὐστηρὰν ἐντολήν. Ἀπ' αὐτὸ τὸ ὕψος, ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη σοφία δύναται νὰ φθάσῃ, φωνάζει εἰς αὐτούς. Ποτὲ δὲν εἶναι εἰς ἐσᾶς συγχωρημένον νὰ ἀποδίδῃτε κακὸν ἀντὶ κακοῦ (5). Δῆμοί τινες συγχωροῦσι τὴν αὐτοχειρίαν (6), ἀλλ' ὁ Πυθαγόρας, καὶ Σωκράτης, τῶν ὁποίων ἡ ἀξιοπιστία εἶναι ὑπερτέρα ἀπὸ τὴν τῶν δήμων, διαβεβαιοῦσιν ὅτι κἀνεὶς δὲν εἶναι εἰς δικαίωμα νὰ ἀφήσῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν οἱ Θεοὶ τῷ ἐδιώρισαν εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν (7). Οἱ πολῖται τῶν ἐμπορικῶν πόλεων δανείζουσι τὸ ἀργύριόν τους εἰς τὴν ἀγορὰν μὲ τόκους, ἀλλ' εἰς τὸ σχέδιον τῆς θεμελιωμένης ἐπὶ τῆς ἀρετῆς δημοκρατίας, ὁ Πλάτων ἐπιτάττει νὰ δανείζωσι, χωρὶς νὰ ἀπαιτῶσι τόκον (8). Ἀνέκαθεν ἔδωκαν ἐπαίνους εἰς τὴν χρηστότητα, εἰς τὴν καθαρότητα τῶν ῥηθῶν, καὶ εἰς τὴν ἀγαθοεργίαν. Ἀνέκαθεν ἠγέρθησαν ἐναντίον τοῦ φόνου, μοιχείας, ἐπιπορκίας, καὶ ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς κακίας. Οἱ πλέον διεφθαρμένοι συγ-

(1) Ὁ αὐτ. ῥητ. α' 9. (2) Πιττα. παρὰ Λαερ. α' 78. (3) Κλειβ. παρ' αὐτ. 91. (4) Πλού. ποιμ. ἀκού. 21. (5) Πλά. εἰς Κριτ. 49. (6) Στρατ. ε' 486. Διλ. ποιμ. εἰς γ' 37. (7) Πλά. εἰς Φαίδ. 62. Cicero de Senect. c. 20. (8) Πλά. περὶ νόμ. ε' 742.

γραφείς δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθῶσι διδασκαλίαν ἱερὰν, καὶ οἱ
τολμηρότεροι ξενοχωροῦνται νὰ ἀποδοκιμάζωσι τὰς, ὅσας ἐξά-
γουσιν ἀπὸ τὰς ἀρχάς των, συνεπείας. Οὐδεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἤ-
θελε τολμήσει νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι εἶναι προτιμότερον νὰ κάμῃ ἀ-
δικίαν, ἢ νὰ τὴν ὑποφέρῃ ἀπὸ τοὺς ἄλλους (1). Δὲν πρέπει
νὰ ἐκθαμβῆσθε, ἂν τὰ καθήκοντά μας ἦναι κεχαραγμένα εἰς
κόμους, καὶ συγγραφεῖς, ἀλλ' ἐὰν ἀκριβοεξετάζητε τὸν σκοπὸν
τῶν νομοθεσιῶν μας μέλλετε νὰ ἐκθαμβῆσθε περισσότερον.
Αἱ ἐορταί, τὰ θεάματα, καὶ αἱ τέχναι ἔλαβον παρ' ἡμῶν κατ'
ἀρχὰς ἠθικὸν ὑποκείμενον, τοῦ ὁποίου εὐκόλον εἶναι νὰ ἀ-
κολουθήσῃ τις τὰ ἔχνη. Συνήθειαι, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο ἀδιά-
φοροι, παριστῶσιν ἐνίοτε προτρεπτικὸν μάθημα. Ἐφρόντισαν
νὰ ἐγείρωσι τοὺς ναοὺς τῶν Χαρίτων εἰς τὰ ἐκτεθειμένα εἰς
τὰς ὄψεις πάντων μέρη· δι' ὅ,τι ὁ ἔπαινος τῆς εὐγνωμοσύνης
πουθεὶνὰ δὲν δύναται νὰ ἦναι πολλὰ ὑπέρμετρος (2). Ἐως εἰς
τὸν μηχανισμόν τῆς ἡμετέρας διαλέκτου τὰ φῶτα τῆς φυσικῆς
ὀρμῆς, ἢ τοῦ λόγου συνεισήγαγον παλυτίμους ἀληθείας. Ἀ-
νάμεσα εἰς τὰς ἀρχαίας ἐκεῖνας ἐπιγραφὰς τῆς πολιτικῆς, τὰς
ὁποίας βάλλομεν εἰς τὴν ἀρχὴν τινος γράμματος, καὶ μετερ-
χόμεθα εἰς διαφόρους συναπαντήσεις, εἶναι μία ἀξία προσο-
χῆς. Ἀντὶ νὰ εἰπῶ, ὑγίαινε, λέγω ἀπλῶς, ἀγαθο-
ποιεῖ (3). Τοῦτο σημαίνει ὅτι σὰς ἐπεύχομαι τὴν μεγαλητέ-
ραν εὐδαιμονίαν. Ἡ λέξις ἄρις ος σημαίνει τὸν διακρινόμενον
μὲ τὴν ἀνδρίαν, ἢ ἀρετὴν του· ἐπειδὴ ἡ ἀνδρία εἶναι χρειώδης
καὶ εἰς τὴν μίαν, καὶ εἰς τὴν ἄλλην (4). Θέλσει νὰ δώτῃ κα-
νεὶς τὴν ιδέαν ἀνθρώπου ἐντελῶς ἐναρέτου; Ἀποδίδει εἰς αὐ-
τὸν τὸ καλὸς καγαθὸς, δηλ. τὰς δύο ἀξιώτητας, αἱ ὁποῖαι
σύρουσι μάλισα τὸν θαυμασμὸν, καὶ τὸ ἀξιοπίστον.

(1) Ἄρις. τοπ. η'. θ'. (2) ε' αὐ. ἠθ. ε'. η'. (3) ε' αὐ. μεγ. ἠθ.
ε'. δ'. (4) αὐτ. β'. θ'.

§. ε'. Πρὶν δώσω τέλος εἰς τοῦτο τὸ ἄρθρον, πρέπει νὰ σᾶς ὁμιλήσω περί τι εἶδους συγγραφῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκτινος χρόνου οἱ συγγραφεῖς μας γυμνάζονται· δηλ. τὸ τῶν χαρακτῆρων (1). Ἴδου, π. χ. μὲ ποῖα χρώματα ὁ Ἀριστοτέλης ἐζωγράφιζε τὴν μεγαλοφυχίαν (2). Καλοῦμεν μεγαλόφυχον ἐκείνου, τοῦ ὁποῖου ἡ ψυχὴ φυσικὰ ὑψουμένη, δὲν θαμβώνεται ποτὲ ἀπὸ τὴν εὐπάθειαν, μήτε καταδαμάζεται ἀπὸ τὰς ἀτυχίας (3). Ἀπ' ὅλα τὰ ἐκτὸς ἐπιθυμεῖ ἐκείνην τὴν ὑπόληψιν, ἢ ὁποῖα ἀποκτᾶται, καὶ χαρίζεται διὰ τῆς τιμῆς. Αἱ θελκτικώτεραι προτιμήσεις δὲν εἶναι ἄξια αὐτῶν τῶν ἀλλοιώσεων· ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν εἶναι ὀφειλόμενα. Ἦθελε τὰς ἀρνηθῆ μάλλον, ἢ νὰ τὰς δεχθῆ δι' εὐτελεῖς αἰτίας, ἢ ἀπὸ εὐκαταφρονήτους ἀνδρας (4), Ἐπειδὴ δὲν φοβεῖται οὐδὲν, διὰ τοῦτο τὸ μῖσος, ἢ φιλία του, πᾶν ὅ,τι λέγει, εἶναι πεπαρρησιασμένα. Μὲ ὅλον τοῦτο τὰ μῖση του δὲν εἶναι διαρκῆ· πεπεισμένος ὅτι ἡ ὕβρις δὲν ἤθελε δυνηθῆ νὰ τὸν φθάσῃ, πολλάκις τὴν παραβλέπει, καὶ τὴν παραπέμπει εἰς τὴν λήθην (5). Ἀγαπᾷ νὰ ἐργάζεται ἔργα, τὰ ὁποῖα διαβρύνουσιν εἰς τοὺς μεταγενεσέρους, ποτὲ δὲν περιαυτολογεῖ, ἐπειδὴ δὲν ἀγαπᾷ τοὺς ἐπαίρους· εἶναι ζηλωτῆς νὰ ἀποδίδῃ ἐκδουλεύσεις μάλλον, ἢ νὰ δέχεται· ἕως εἰς τὰς ἐλαχίστας του πράξεις παρατηροῦσι τὸ ἐκμαγεῖον τῆς μεγαλειότητος. Ἄν ποιῇ ἀποκτήσεις, ἂν θέλῃ νὰ εὐχαριστήσῃ ἰδιαιτέρας ἐπιθυμίας, τὰ καλὰ, καὶ ἄκαρπα τὸν ἔλκουσι μάλλον, ἢ τὰ κάρπιμα καὶ ὠφέλιμα. Διακόπτων τὸν λόγον τοῦ Εὐκλείδου, πρόσθεσ, τῷ εἶπον, ὅτι ἐμπεισευμένος τὰ συμφέροντα μεγάλης βασιλείας, δημοσιεύει εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του, καὶ συνθήκας ὅλην τῆς ψυχῆς του τὴν εὐγένειαν, ὥσε, διὰ νὰ διατηρῇ τὴν τιμὴν τοῦ ἔθνους, ἀντὶ

(1) Ἀριστ. Θεόρ. καὶ ἄλλοι. (2) ἠθ. δ'. ζ'. καὶ γ'. ε'. (3) αὐτ. (4) αὐτ. μεγ. ἠθ. α'. κς'. (5) ὁ αὐτ. ἠθ. δ'. η'.

τει ἀγαθότητα τόσον ἐνεργόν, ὅσον καὶ ἀνεξάλειπτον. Ἡ ψυχή της πάντοτε εἰς ζωὴν φαίνεται ὅτι ἀναπνέει τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων. Μίαν μόνην φιλοτιμίαν ἔχει νὰ φαίνεται ἀρεσὴ εἰς τὸν ἄνδρα της. Ἄν εἰς τὴν νεότητά της ἤθελες ἐπαινέσαι τὰς εὐαρεσθήσεις τῆς μορφῆς της, καὶ τῶν προτερημάτων της, τῶν ὁποίων ἔδωκα ἰδίαν ἀσθενῆ, ὀλίγην εὐχαρίστησιν ἤθελες προσενήσει εἰς αὐτήν, ἀλλ' εἰ ἤθελες ὀμιλήσει περὶ τοῦ Ἀρσαμου, ἔδιδες εἰς αὐτήν τὸν μεγαλήτερον ἔπαινον.

ΚΕΦΑΛ. ΠΒ'. ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ.

Νέαι ἐπιχειρήσεις τοῦ Φιλίππου. Μάχη τῆς Χαιρωνείας. Εἰκὼν τοῦ Ἀλεξάνδρου.

§. α'. Ἡ Ἑλλάς, ὑψωθείσα εἰς τὸν ὑπέρτατον τῆς δόξης βαθμὸν, ἔμελλε νὰ καταβιβασθῆ εἰς τὸ τέρμα τῆς ταπεινώσεως, ὅπου διορίζεται ἀπὸ ἐκείνην τὴν εἰμαρμένην, ἥτις κινεῖ ἀκαταπαύτως τῶν βασιλειῶν τὴν τρυτάνην. Ἡ παρακμὴ πρὸ πολλοῦ ἀγγελθεῖσα, ἐχρημάτισε πολλὰ ἀξιοσημεῖωτος, ὅταν διέτριβον εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ταχυτάτη μετὰ τινος χρόνου. Ἐρχομαι εἰς τὴν λύσιν τῆς μεγάλης αὐτῆς μεταβολῆς, θέλω συντέμνει τὴν διήγησιν τῶν ἔργων, εὐχαριστούμενος ἐνίοτε νὰ ἀπαυθίζω ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς περιηγήσεώς μου.

ΕΠΙ ΑΡΧΟΝΤΟΣ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ.

Τῷ δ'. ἔτι τῆς ρθ. Ὀλυμπιάδος
(Ἀπὸ τὰς 30 Ἰουλίου τοῦ, 341 ἔτους μέχρι 19 Ἰουλίου τοῦ, 340 ἔτους πρὸς X.)

§. β'. Πάλιν ὁ Φίλιππος ἔβαλε κατὰ νοῦν νὰ κυριεύσῃ τὴν νῆσον τῆς Εὐβοίας μὲ πανουργίας, καὶ τὴν πόλιν τῶν Μεγάρων μὲ τὰ ὄπλα τῶν συμμάχων του Βοιωτῶν. Ἐὰν ἐγί-